

BIBLIOGRAFIE

A. ONUITGEGEVEN BRONNEN

ARA : Algemeen Rijksarchief Brussel

Fonds Rekenhof	
nr. 1072 Leenregister Burg Brugge	1365
nr. 1073 Leenregister Burg Brugge	1381
nr. 1074 Leenregister Burg Brugge	1384
nr. 13675-13704 Rekeningen van de Baljuw van Brugge	1385-1458
nr. 45925 Leenregister Burg Brugge	± 1330

RAB : Rijksarchief Brugge

Fonds Burg Brugge	
nr. 1 Leenregister	1468
nr. 2 Leenregister	1501
nr. 3 Leenregister	1452-1743
nr. 4 Leenregister	18e E
nr. 5 Leenregister	1642
nr. 6 Leenregister	1683

Registers Brugse Vrije

nr. 23-59 Rezolutieboeken Brugse Vrije	1504-1785
nr. 142-522 Rekeningen Brugse Vrije	1397-1791
nr. 582 Register Herbergen	1768
nr. 3168-3235 Rekeningen Parochie Heist	1623-1794
nr. 12147-12230 Rekeningen Kerk, O.-L.-V.-Mis en Dis Heist	1582-1789
nr. 15958 Ommeloper Eiesluis	kopie 17e E
nr. 15962 Ommeloper Eiesluis	kopie ± 1600
nr. 15981 Ommeloper Reigaarsvliet	1567-77

Bundels Brugse Vrije

nr. 4299 Duinschouwingen	18e E
nr. 4307 Dossier Strandvissen	1773
nr. 5267 Duinschouwingen	18e E
nr. 7551 Zeeweringen	18e E

Fonds Aanwinsten Sanders

nr. 9 Ommeloper Eiesluis	1501
--------------------------	------

nr. 88 Ommeloper Eiesluis	1576-83
nr. 488 Verpachting Tiende Heist	1774

Fonds Aanwinsten

nr. 1912 Renteboek St.-Janshospitaal	± 1300
nr. 3259 Denombrement Hof te Heis	± 1700
nr. 3259 Ferieboek Hof te Heis	1703
nr. 3289 Proces Eiesluis-Provincie Vlaanderen	18e E
nr. 3506 Ommeloper Heist	1670
nr. 3650 Ommeloper Eiesluis	kopie 1653
nr. 4657 Denombrement Hof van Koudekerke en Hof te Heis	15e-18e E
nr. 6186 Ommeloper Heist	1801
nr. 6273 Ommeloper Eiesluis	kopie 18e E

Nieuw Kerkarchief

nr. 279 Rekeningen Tiende Ambacht Lissewege	1576-77 tot 1616-17
nr. 298 Verpachting Tiende Heist	1599-1609
nr. 326 Ommeloper Tiende Ambacht Lissewege	1639
nr. 373 Staat van de inkomsten van de pastoors in de dekenij Brugge	1527
nr. 396 Kerkvisitatie Deken Damme	1619-24
nr. 397 Kerkvisitatie Deken Damme	1639-42
nr. 399 Kerkvisitatie Deken Damme	1716
nr. 400 Kerkvisitatie Deken Damme	1764
nr. 401 Kerkvisitatie Deken Damme	1771

Charters blauw nummer

Fonds Blankenbergse Watering

nr. 541 Beterding Heist	1641
Portefeuille nr. 12 van de kaartenverzameling E. Jonckheere	18e-19e E

Fonds Jonckheere

nr. 1248 Ommeloper Eiesluis	kopie ± 1640
-----------------------------	--------------

Proosdij Brugge

nr. 1511 Register Vierschaar Proostse	1481-84
---------------------------------------	---------

<i>Fonds Frans Bestuur</i>					
nr. 2399 Zeewerken tussen Blankenberge en Heist	1803-04		Notulen Gemeenteraad Heist		1819-28
nr. 2400 Zeewerken tussen Blankenberge en Heist	1807-08		Notulen Gemeenteraad Heist		1828-36
nr. 3689 Rekening Gemeente Heist	1803-04		Notulen Gemeenteraad Heist		1836-46
			Briefwisseling Gemeenteraad Heist		1831-41
			Notulen Gemeenteraad Heist		1847-69
			Notulen Gemeenteraad Heist		1869-84
			Notulen Gemeenteraad Heist		1885-92
			Notulen Gemeenteraad Heist		1892-1905
<i>Parochieregisters Heist</i>					
nr. 1 Dopen-Overlijdens	1642-73				
nr. 2 Dopen-Overlijdens-Huwelijken	1690-1711		<i>AFS : Archief Familie Serweytens</i>		
nr. 3 Huwelijken 1642-73; Dopen-Overlijdens-Huwelijken	1680-90		Verzameling Kaarten		
nr. 4 Dopen-Huwelijken-Overlijdens	1711-89				
nr. 5 Dopen-Huwelijken-Overlijdens	1796-1802		<i>RAG : Rijksarchief Gent</i>		
<i>Kerkfabriek Heist</i>					
nr. 66 Ligger Kerk Heist	1525		Archief St.-Baafsabdij		
nr. 68 Register Kerk, O.-L.-V.-Mis en Dis Heist	1755		K 1107 Ligger Kaaspenningrente		1481
nr. 70 Verlanding Kerk Heist-Maarten Debruyne	1733		R 216 Rekening Roompotschuld		1428
nr. 73 Register Dis Heist	1721		<i>SAG : Stadsarchief Gent</i>		
nr. 79 Verpachting Kerk, O.-L.-V.-Mis en Dis	1751		Charters Stad Gent		
nr. 84 Verpachting kerklanden	1775		Cartularium Zwarte Boek		
nr. 85 Verpachting kerklanden	1781		<i>SAB : Stadsarchief Brugge</i>		
nr. 87 Verpachting kerklanden	1715		Stadsrekeningen vanaf 1280		
nr. 92 Verlanding Kerk Heist-Jan Philips	1718		Portefeuille herstelling forten rond Brugge	1550-99	
nr. 93 Verlanding Jan Philips-Kerk Heist	kopie 1754		Farde Eiesluis-Reigaarsvliet : Rekening Eiesluis	1442-43; 1591-92; 1594-95	
nr. 101 Lijst van de missen en jaargetijden	1787		Renteboek Dis Lissewege		1405
nr. 102 Lijst van de missen en jaargetijden	1639				
<i>Volkstelling</i>			<i>ABB : Archief Bisdom Brugge</i>		
nr. 61 Gemeente Heist	1815		Reeks A		
<i>Fonds Wateringen</i>			Doos 37 B : Rekening Eiesluis	1384-85; 1387-88	
nr. 21-23 Rekeningen Eiesluis	1573-74 tot 1735-36		Reeks C		
nr. 51-61 Rekeningen Eiesluis	1736-37 tot 1840-41		453 Rekening Eiesluis	1398-99	
nr. 727 Ommeloper Reigaarsvliet	kopie 17e E		Reeks G		
Verzameling Kaarten Provincie			272 Rekening Tiende Ambacht Lissewege		1683-85
Verzameling Kaarten-Plannen			Reeks H		
Verzameling Kaarten K. Mestdagh			79 Rekening Tiende Heist		1649-50
nr. 475-492 Heist	18e-19e E		<i>ASB : Archief Seminarie Brugge</i>		
<i>STADHUIS KNOKKE-HEIST</i>			Charters nr. 1180 en 1265		
Gemeentearchief Heist					
Tabel der Buurtwegen Heist	1849				
Tabel der Waterlopen Heist	1883				

PASTORIE HEIST

Register O.-L.-V.-Mis	1623
Register Kerk Heist	1624
Rezoluties Kerk Heist	1828-35
Rezoluties Kerk Heist	1862-1907

KOO : *Kommissie Openbare Onderstand Brugge*

Archief St.-Janshospitaal	
Keuren SJH	14e-15e E
Rekeningen SJH, nr. 1-551	1284-1798
A 8 Ommeloper Reigaarsvliet	1447
A 10 Dossier over de bouw van de Verse Sluis en het onderhoud van de Eiesluis	15e E
Rekeningen Eiesluis	1345-46 tot 1397-98

B. GEPUBLICEEERDE WERKEN
EN ARTIKELS

Ameryckx J. : Bodemkaart van België, Heist 11 W, 1954.

Ameryckx J. : Verklarende tekst bij de Bodemkaart, 1954.

Coornaert M. : Het land achter de Evendijk, R.d.P. 5de jaar, nr. 4, 1963.

Coornaert M. : Koudekerke-Heist, De topografie en de toponimie van Heist-aan-Zee tot omstreeks 1960, 1965.

Coornaert M. : De zeevering van de Oudemaarspolder, R.d.P. 8ste jaar, nr. 2, 3 en 4, met topografische kaart, 1966.

Coornaert M. : Uitkerke, De topografie, de geschiedenis en de toponimie van Uitkerke en St.-Jan-op-de-Dijk tot omstreeks 1900, 1967.

Coornaert M. : Knokke en het Zwin, de geschiedenis, de topografie en de toponimie van Knokke, met een studie over de Zwindelta, 1974.

De Flou K. : Woordenboek der toponymie van westelijk Vlaanderen, 1914-18.

De Bo L. : Westvlaams Idioticon.

Degryse R. : De oorsprong van het haringkaken in Vlaanderen, Ned. Historiebladen, I, 1938.

Degryse R. : Vlaanderens haringvisserij in de Middeleeuwen, Soc. d'Em. Brugge, LXXXVIII, 1951.

Degryse R. : De konvooieering van de Vlaamsche visschersvloot in de 15de en de 16de eeuw, Bijdr. Gesch. Ned. II.

Degryse R. : De gemeenschappelijke grote visserij van de Nederlanden in de XVde eeuw, Bijdr. Gesch. Ned. VII.

Degryse R. : De crisis in het haringbedrijf te Oostende en te Damme, van 1437 tot 1441, Soc. d'Em. CII, 1965.

Degryse R.-Mus O. : De laatmiddeleeuwse haringvisserij, Bijdr. Gesch. Ned. XXI, 1966-67.

Degryse R. : Van buza tot buis, de ontwikkeling van het Vlaamse vissersvaartuig (12de-16de eeuw), Ostendiana 1971.

Degryse R. : De Vlaamse westvaart en de Engelse represailles omstreeks 1378, Hand. Maatsch. Gesch. Gent, XXVI.

Dekeyser M. : Heist, van vissersdorp tot badstad, 1969.

Desnerck J. en G. : Vlaamse visserij en vissersvaartuigen, deel 1, 1974.

Devliegheer L. : Kunstpatrimonium van West-Vlaanderen, deel 4, de Zwinstreek, 1970.

D'Hoop F. : Cartulaire de l'abbaye de St. Bertin, Poperinge, 1870.

Doehaerd R. : La g n se d'une entreprise maritime, les p cheurs de Wenduine au XVde si cle, 1963.

Drubbel J. : Kaart Wateringen Eiesluis-Reigaarsvliet, 1838.

Drubbel J. : Beschrijving wateringen Eiesluis-Reigaarsvliet, 1839.

Gilliodts-Van Severen : Coutumes du Bourg de Bruges, 1883.

Gilliodts-Van Severen : Coutume de la Pr v t  de Bruges, 1887.

Gilliodts-Van Severen : Coutumes des petites villes, Mude, 1891.

Gilliodts-Van Severen : Coutume de la ville de Nieuport, 1901.

Gu rard M. : Cartulaire de l'abbaye de Saint-Bertin, 1840.

Haigner  D. : Les Chartes de Saint-Bertin, 1886.

Larbouillat J. : De verdwenen St.-Antoniuskerk van Heist, R.d.P. 5de jaar, nr. 2 en 3, 1963.

Larbouillat J.: De zeevisserij te Heist, R.d.P. 15de jaar, nr. 3, 1973.

Nollet J.: Heyst-aan-Zee en zijn verleden, 1909.

Popp C.: Kadasterkaart van Heist, ± 1845.

Priem F.: Documents que enferme le dépôt des archives de la Flandre occidentale à Bruges, 1847.

Vanhoutryve A.: De vishandel en het visambacht te Brugge tot op het einde van het oud regiem, 1975.

Van Immerseel F.: Garnalenvissers te paard, 1973.

Van Rie G.: De visvangst te Blankenberge en te Heist (1713-93) Licentiaatsverhandeling, 1965.

Vlietinck E.: Het oude Oostende en zijne driejarige belegering, 1897.

Vlietinck E.: Cartulaire d'Ostende, 1910.

Verwijs-Verdam: Middelnederlands Woordenboek
Bijdragen in de Annalen van de Société d'Emulation
Brugge, in Biekerf, in Rond de Poldertorens.

C. KOMMENTAAR BIJ DE BIBLIOGRAFIE

E. Vlietinck: Het oude Oostende en zijne driejarige belegering, 1897.

Het eerste deel van het 2de hoofdstuk geeft algemene beschouwingen over de Vlaamse zeevisserij vóór 1600. Daarna wordt Oostende beschreven als een bloeiende vissersstad in de 15de en 16de eeuw. Onder deze rubriek vallen: de vaarweg van Oostende naar het binnenland; de eerste zeehaven van Oostende; de bedrijvigheid van de Oostendse vissers.

Deel 2 behandelt de types van visboten, de vangstmetodes, de bewerking van de vis, de organisatie van de verkoop, het vervoer van de vis, de rechten en de plichten van de stuurlieden, matrozen en waarden. Daarbij hoort het verhaal van de strijd tegen allerlei piraten, en het optreden van de Oostendse kapers.

Schrijver beschikte over het Oostendse stadsarchief. Daaruit putte hij de ontelbare gegevens waarop hij kon steunen om de vissersstad Oostende van alle kanten te belichten. Dit gevarieerd geschiedkundig materiaal wordt echter niet steeds chronologisch gerangschikt, zodat we soms een duidelijk overzicht missen.

J. Nollet: Heyst-aan-Zee en zijn verleden, 1909.

Schrijver is in 1900 onderwijzer te Heist geworden. Toen kende de opkomende badstad een grote bloei. Uit simpatie voor zijn bedrijvige stadsgenoten besloot hij een studie aan het verleden van Heist te wijden. Het weinige dat hij over de periode vóór 1815 te zeggen heeft, steunt nergens op een historische bron. Verder beschikte hij over het archief van de gemeente vanaf 1815.

Schrijver geeft een zeer fragmentarisch overzicht van de oorsprong en de vroegste evolutie van de badstad, hoewel de nodige dokumentatie voorhanden was, en hij op het getuigenis van vele oudere inwoners kon steunen. In zijn werk komt de groei van vissersdorp tot badstad moeilijk te voorschijn. Schrijver vermeldt meestal niet het geraadpleegde dokument.

J. Nollet geeft inlichtingen over de kerk, de Visserkapel en de scholen. Hij publiceert de lijst van de kerkbedienaars, de burgemeesters, de gemeentebedienenden, de onderwijzers, de postmeesters en de stationsoversten, uit de periode na 1830. Hij wijst op de aktiviteit van de doeanedienst, die sedert de Nederlandse periode te Heist gevestigd was.

Schrijver wijdt enkele bladzijden aan de visserij. Hij geeft details over de bouw van de schuiten, de bemanning, de vismetodes, de vissoorten, het verwerken en verzenden van de visvangst. Bij hem vinden we een lijst van de verongelukte vissers (1835-1907), en van de schipbreuken te Heist (1829-96). J. Nollet bespreekt ook het ontluikende Duinbergen. Hij situeert de eerste straten en de oudste gebouwen van deze badplaats.

M. Coornaert: Koudekerke-Heist, 1965.

Reeds vanaf onze jeugd verlangden we ernaar om het verleden van onze geboortestreek te leren kennen. Dit verlangen werd aangewakkerd door onze vriend Jos Rau, onze toenmalige leraar van het zesde studiejaar. In de daaropvolgende jaren vernamen we echter niet veel betreffende de geschiedenis van het Noorden, omdat het bedoelde onderwerp totdantoe slechts in beperkte mate behandeld was. Maar toen we in 1960 lid van de heemkundige kring St.-Guthago werden, begrepen we dat de mogelijkheid bestond om zelf het verleden van ons gewest uit de archiefstukken te voorschijn te halen.

In de zomer 1961 vatten we dit werk aan. Eerst raadpleegden we de oudere landboeken van Heist en

omgeving, omdat we van het begin af aan inzagen dat de lokale geschiedenis op een degelijke kennis van de bodem moet steunen. Veel meer dan topografische bronnen hebben we toen niet onderzocht. De resultaten van dit onderzoek werden eerst in 'Rond de Poldertorens' meegedeeld, en reeds in 1965 onder de titel 'Koudekerke-Heist' gepubliceerd.

Daarna verdiepten we ons verder in de kennis van de lokale geschiedenis, vooral in de bijzonder interessante studie van de waterschapsgeschiedenis. We leerden nog andere dan topografische documenten kennen, o.a. rekeningen en rapporten van allerlei instanties. Algauw zagen we dat 'Koudekerke-Heist' allerlei leemten vertoonde. De lezer verneemt daar weinig over de activiteit van de Heistse vissers, over het bestuur van de vroegere parochie, over de kerkelijke gemeenschap, en over de evolutie van vissersdorp tot badstad. Het blijkt ook dat we hier en daar een gegeven verkeerd geïnterpreteerd hebben.

M. Dekeyser : Heist, van vissersdorp tot badstad, 1969.

De eerste paragrafen bevatten enkele details over het ontstaan van de parochie Koudekerke-Heist. Schrijver laat de bloeiende vissersgemeente uit de periode vóór 1600 onvermeld. Hij begint met de 18de eeuw, waarin de Heistenaren weer begonnen vissersboten uit te rusten. Verder steunt hij op het negentiendeuws gemeentearchief en het mondeling getuigenis van de oudere generatie, om het vissersbedrijf in de laatste honderd jaar te beschrijven.

Schrijver bespreekt de oude en de nieuwe St.-Antoniuskerk. Daarnaast haalt hij uit de verslagen van de gemeenteraad een kort overzicht van de evolutie van het wegennet in de dorpskom. Zodoende wij hij de overgang van vissersdorp tot badstad aantonen. Hier ontbreken echter de nodige kaarten.

Zeer waardevol is het grafisch materiaal, dat door M. Dekeyser gepubliceerd wordt. Schetsen en foto's bewijzen dat de visschuiten, omstreeks 1900, het oostelijk strand van Heist als aanlegplaats gekozen hadden. We zien het Marktplaatsplein, het Stationsplein en het Stadhuis in de bedoelde periode. De gepubliceerde foto's zullen helpen de badstad in het eerste kwart van de twintigste eeuw te rekonstrueren.

F. Van Immerseel : Garnalenvissers te paard, 1973.

Over het seinen, d.i. het strandvissen met het seinenet, vermeldt schrijver enkele gegevens uit de 16de eeuw. Hij verwijst naar een paar ordonnanties aangaande het strandvissen in de periode Keizer Karel en Jozef II. Hij bespreekt kort de types van vroegere garnaalschuiten. We vernemen hoeveel garnaalvaarders elke Vlaamse kustplaats in de 19de eeuw telde.

De strandvisserij heeft het langst standgehouden op de kust ten westen van Oostende. Schrijver publiceert de naam van de laatste garnaalkruiers te paard in De Panne, Koksijde en Oostduinkerke. Hier vestigen we even de aandacht op de naam van tiental strandvissers uit 1773, die wijzelf in hoofdstuk 3, paragraaf 20 vermelden.

F. Van Immerseel verzamelde heelwat details betreffende het leven van de garnaal, de uitrusting van de paardevisser, het verwerken en verkopen van de garnaalvangst. Tenslotte behandelt hij de garnaal in de spreektaal, in het volkslied, in de volkskunst, in de beeldende kunst. Het boek is in zijn geheel rijk geïllustreerd met allerlei ouder en hedendaags grafisch materiaal.

J. Larbouillat : De zeevisserij te Heist, Rond de Poldertorens, 15de jaar, nr. 3, 1973.

De aandacht van schrijver gaat vooral naar de 19de eeuw. Hij geeft een gedetailleerde beschrijving van het type vissersvaartuig, dat men de Heistse schuit noemde. Zulke boot was ca. 10 m lang, bezat een platte bodem en twee masten. Vanaf het midden van de genoemde eeuw werden de schuiten te Heist zelf gebouwd. De bemanning bestond uit een stuurman, twee of drie matrozen, en een scheepsjongen (laver). In de winter werden door de Heistse vissers op zandbanken staakvleten geplaatst. Ze hielden die netten vlottend met stukken kurk, en verzwaarden die onderaan met lood. Vanaf Pasen sleepten ze met twee schuiten tegelijk een lang net voort. Deze methode heette singen; vgl. seinen. Omstreeks 1870 nam men het schrobnet of korre in gebruik. Zulk net schuurt over de zeebodem op, en jaagt de platvissen op. In de bedoelde periode begonnen de Heistenaars zich vooral op de garnaalvangst met korren toe te leggen. Schrijver vermeldt ook het garnaalkruien op het Heistse strand.

J. Larbouillat beschrijft de gewoonten en de kleder-

dracht van de Heistse vissers in de 19de eeuw. Het was de gewoonte dat men eenmaal per jaar, nl. op Allerheiligen, verscheepte. Schrijver weidt vanzelfsprekend uit over het onnoemelijk aantal toenamen bij de vissers. De studie van deze namen blijft nog steeds een half ontgonnen terrein. Tenslotte besteedt schrijver nog enkele bladzijden aan de vismethoden na 1900.

J. en G. Desnerck : Vlaamse visserij en vissersvaartuigen, deel I, 1974.

De 'geschiedkundige' inleiding geeft een zeer beknopt overzicht, van de vroegste tijden tot omstreeks 1800. Hier steunen schrijvers op een aantal niet vermelde bronnen. Vanaf het begin van de 19de eeuw wordt het bedoelde overzicht veel uitgebreider. Schrijvers verschaffen cijfers over de sterkte van de vissersvloeden van de Vlaamse havens, en over de vismethoden. Zo zien we op p. 19, 69 en 104 foto's met strandvissers.

Schrijvers tonen op p. 29 een kaart, waarop ze de Vlaamse kuststreek in de 9de eeuw reconstrueren. Daarbij gaan ze te rade bij oudere kaartentekenaars met voorbijgestreefde opvattingen over de historische geografie van de genoemde streek. Hun kaart werkt verwarrend, omdat ze enkele rivieren, die van de Zandstreek uit door de kustvlakte naar de zee afvloeien, verkeerd situeren, en omdat ze een aantal kustplaatsen invoegen, die eerst twee of drie eeuwen later ontstonden.

Het boek verschaft heelwat gegevens over Blankenberge. Schrijvers verklaren dat de oudste vuurtoren van Blankenberge in 1394 gebouwd werd. Wijzelf ontmoeten die reeds in 1337¹. Zulke toren werd niet 'viermaster', maar wel 'vierbote' geheten. Schrijvers behandelen de evolutie van de Blankenbergse visserij in de eerste helft van de 19de eeuw, en de bloei vooral na het graven van de schuilhaven. Ze bespreken deze haven, de vismijn en de Blankenbergse schuiten.

We lezen heel weinig over de Heistse visserij vóór 1800 (p. 58). Toch hebben we de kustgemeente Heist met haar Vierbote (1364) en haar vissersnijverheid reeds in Koudekerke-Heist besproken. Op welke bron steunen schrijvers, waar ze verklaren dat Heist reeds in 1163 vermeld wordt? De oudst bekende attestatie is 1288. Verder vernemen we gegevens over de

¹ M. Coornaert, De zeevering van de Oudemaarspolder, R.d.P. 8ste jaar, nr 2, p. 61.

scheepstypes, die de Heistenaars gebruikten, en over hun vlootsterkte in de 19de eeuw.

De vissershavens vragen veel aandacht. Nadat in 1446 de schuilhaven gegraven was, groeide Oostende tot een bloeiende vissersstad uit. Schrijvers publiceren een zeer interessante tekst uit 1447, die nauwkeurig de bedoelde haven omschrijft. De havenmond werd door twee hoofden beschermd; de ingang was 11 1/2 R breed; de kom 56 R lang en 21 R breed. De tekst situeert de oude kerk, de Oostmolen en de Vierbote (p. 111). De Zuidsluis en een nieuw gegraven stuk waterloop verbonden de havenkom met de hoofdwatergang van Woutermans Ambacht. We vernemen het formaat van de verscheidene sluisjes.

A. Vanhoutryve : De vishandel en het visambacht te Brugge, 1975.

Vooraleer schrijver zijn eigenlijk onderwerp aanpakt, bespreekt hij de oudste vermeldingen aangaande de vishandel in Vlaanderen. Onze aandacht gaat naar zijn gegevens betreffende de vangst en de verkoop van zeevis. Evenals wijzelf, vond A. Vanhoutryve in R. Degryse de beste kenner van de middeleeuwse Vlaamse zeevisserij. Hij bespreekt in het kort de voornaamste Vlaamse vissershavens. Hij kent ook het artikel van R. Doehaerd over de waarden.

In het hoofdstuk 'Vervoer van de vis' toont schrijver aan dat alle vis die uit Nieuwpoort, Wenduine en Blankenberge aankwam, te Schipstale moest gelost worden. Daar was een aangestelde verplicht om de vis, 'die commen zal metten scuutte 't Sceipstale', met een wippe uit de boten in zijn wagen over te laden (p. 31). Schrijver lokalizeert niet deze laadboom. Naar onze mening bevond de bedoelde losplaats zich bij het huis genaamd Treves, bij de noordwesthoek van de Schipstalebrug. De eigenaar van dit huis beschikte over een loskaai en een wippe. Tegenover Treves stond de herberg Garnaalmarkt².

In de volgende hoofdstukken vernemen we interessante details over de visverkoop te Brugge. De vis werd bij afslag door de mijnmeester aan de handelaars verkocht. Daarna stelden de vishandelaars hun koopwaar ten toon op de huidige Grote Markt (p. 44). Verder vinden we talrijke gegevens over de vissoorten en de prijzen. Tenslotte wordt het ambacht van de viskopers uitvoerig besproken.

² SPT, p. 144 en 249.